

Ляшенко В. В.

Старший викладач, заступник завідувача кафедри
економіки і підприємництва,
Миколаївський міжрегіональний інститут,
розвитку людини,
ВНЗ Відкритий міжнародний університет
розвитку людини “Україна”,
м. Миколаїв, Україна,
atviktor@meta.ua

СИСТЕМА ЗБАЛАНСОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Розглянуто застосування системи збалансованих показників як інструменту стратегічного фінансового контролінгу інвестиційно-інноваційних проєктів

Ключові слова: контролінг, фінансовий контролінг, система збалансованих показників, стратегічний фінансовий контролінг, інвестиційно-інноваційний проєкт

У сучасних умовах розвитку та ускладнення ринкових відносин, що супроводжуються негативним впливом наслідків світової фінансової кризи, ставляться нові вимоги до рівня управління фінансами підприємства. Перед керівниками постають важливі завдання щодо пошуку ефективних методів управління, які б зменшили негативний вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і забезпечили адаптацію діяльності підприємств до нових умов господарювання.

Однією з ефективних систем управління на сучасних підприємствах є система фінансового контролінгу, яка забезпечує інтеграцію окремих функцій фінансового управління, зокрема таких як прогнозування, планування, контроль і аналіз, у єдиній системі та прозорість отримання результатів.

Концептуальною основою забезпечення стабільності функціонування підприємств в умовах динамічного середовища є науково обґрунтована інноваційно-інвестиційна політика як невід’ємна частина інноваційно-інвестиційного процесу [1].

Стратегічний контролінг постає як комплекс функціональних завдань, інструментів і методів з координації стратегічного планування та контролю

для забезпечення довгострокового управління фінансами, вартістю та ризиками. Найважливішим цільовим орієнтиром стратегічного контролінгу є забезпечення життєздатності підприємства у довгостроковому періоді на основі управління існуючим потенціалом і створення чинників успіху.

До основних завдань стратегічного фінансового контролінгу відносять:

- обґрунтування стратегічних напрямів діяльності підприємства та виявлення стратегічних факторів успіху;
- визначення стратегічних цілей та розроблення фінансової стратегії підприємства;
- постановка та підтримання на належному рівні системи ризик-менеджменту;
- довгострокове фінансове планування;
- довгострокове управління вартістю підприємства;
- стратегічне управління витратами;
- забезпечення інтеграції довгострокових стратегічних цілей та оперативних завдань, які ставляться перед окремими працівниками та структурними підрозділами.

Головними інструментами стратегічного фінансового контролінгу є система збалансованих показників (BSC), VBM, таргет-костинг, метод ABC, трансфертні ціни, бенчмаркінг, SWOT-аналіз, аналіз життєвого циклу продукту, побудова дерева цілей, GAP-аналіз, PIMS-аналіз тощо [2].

Систему збалансованих показників (Balance Scorecard, BSC) цілком можна назвати найпопулярнішою серед методик стратегічного управління та інструментів фінансового контролінгу. Головною відмінністю BSC від інших інструментів стратегічного управління та основною її цінністю є принцип установлення причинно-наслідкових зв'язків між цілями.

Ці зв'язки показують, як кожен із напрямів діяльності компанії впливає на досягнення головних фінансових цілей, а також дають змогу оцінити вклад підрозділів і кожного працівника в реалізацію стратегії компанії [3, с. 238].

До основних, ключових показників результативності BSC відносять показники: фінансові, бізнес-процесів, клієнтів, інновацій, розвитку та навчання. Особливого значення врахування фінансових показників набуває при реалізації інвестиційно-інноваційних проектів.

До таких показників, що обов’язково підлягають контролю відносять: економічну додану вартість, приведену вартість, маржинальний прибуток, загальну суму активів, рентабельність обороту, показники фінансової стабільності, показники ліквідності, кількість інвестованого капіталу в інновації. За допомогою даних показників можна виміряти фінансові показники на підприємстві, надати їм кількісного значення, що допоможе визначити недоліки та слабкі місця суб’єкта господарювання, на основі чого можна буде вживати певних заходів для підвищення ефективності та вироблення стратегії щодо збільшення вартості підприємства в майбутньому.

Однак, в подальшому при реалізації BSC як інструменту стратегічного фінансового контролінгу інвестиційно-інноваційних проектів необхідним є проведення SWOT-аналізу.

Список використаних джерел:

1. Ляшенко В. В. Особливості фінансового контролінгу інвестиційно-інноваційних проектів / В. В. Ляшенко // Фінансові аспекти діяльності підприємств в умовах кризи: збірник тез доповідей III міжвузівської наукової конференції м. Київ, 25 березня 2016 р. – К. : Університет “Україна”, 2016. – С. 52-56.
2. Ляшенко В. В. Фінансова стратегія розвитку підприємства на засадах стратегічного фінансового контролінгу / В. В. Ляшенко // Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах глобалізації економіки: матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції, 20 травня 2016 р., м. Миколаїв / Міністерство освіти і науки України; Миколаївський національний аграрний університет. – Миколаїв: МНАУ, 2016. – С. 65-67.
3. Терещенко О. О. Фінансовий контролінг: навч. посіб. / О. О. Терещенко, Н. Д. Бабяк. – К. : КНЕУ, 2013. – 407 с.

V. Lyashenko. Balanced scorecard as a tool of strategic financial controlling of investment and innovation projects.

Summary

The article discusses the use of the balanced scorecard as instrument of strategic controlling of investment and innovation projects.

Keywords: controlling, financial controlling, Balanced Scorecard, strategic financial controlling.